
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

העברה והעברה נגדית: מין התיאוריה לקליניקה - 3013

תאריך עדכון אחרון 22-09-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2020

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב' נטע חמו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: netahemo@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' בתיאום עם המרצה

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יספק היכרות מעמיקה עם המושגים העברה והעברה הנגדית, המרכזיים לתיאוריה ולטכניקה הפסיכודינמית. באמצעות קריאת מאמרי יסוד וניתוח תיאורי מקרה, נעמיק את ההיכרות עם הדינמיקה המרתקת של תהליכי ההעברה, כמרכזיים בהבנה הקלינית וכמפתח לשינוי מהותי בתהליך הטיפול. נתבונן בתהליכי ההעברה המופנים כלפי סוכנויות ומוסדות בהקשר של העבודה הסוציאלית, ונכיר את הפוטנציאל העצום הגלום בעבודה אתם. לצד הכרת המושגים, נפתח גם חשיבה ביקורתית ביחס למושגים והתאמתם לשדה העבודה הסוציאלית

מטרות הקורס:

הכרת הדינמיקה של העברה והעברה נגדית בטיפול, כמושג תיאורטי מרכזי וככלי משמעותי בפרקטיקה. הכרת תהליכי העברה והעברה נגדית האופייניים לעבודה עם אוכלוסיות מסויימות (פגיעות מיניות, דרי קהילות טיפוליות) ובדגש על הפרטיקה של העבודה הסוציאלית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. הסטודנטיות ים יכירו את תופעת העברה והעברה נגדית בהתהליך הטיפולי ויבינו את המשמעות הקלינית שלה
2. יילמדו לזהות מופעים שונים של תהליכי העברה והעברה נגדית בטיפול באופן שישרת אותם בעבודתם. בשדה
3. יכירו את האתגרים שהם מעמידים ואת הפוטנציאל הטיפולי הגלום במ בשדה העבודה הסוציאלית.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: קריאת מאמרים, עבודה עם תיאורי מקרה והרצאה פרונטלית בכתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- התפתחות המושגים העברה והעברה נגדית לאורך ההיסטוריה של התיאוריה הפסיכואנליטית, מפרויד ועד לתיאוריה ההתייחסותית.
- מופעים שונים של העברה והעברה נגדית: ההעברה כתהליך בין אישי כולל; העברה בעמדה הפרנואידית סכיזואידית; אהבה אירוטית, שנאה בהעברה נגדית, העברה נגדית סומטית.
- תהליכי העברה בשדה העבודה הסוציאלית: פנימיות, קהילות טיפוליות.

חומר חובה לקריאה:

- ברמן, ע. (1986). העברה והעברה נגדית כתהליך בין-אישי כולל. שיחות, 1 (1), עמ' 6-15.
- פלס רות (2018) על העברה והעברה נגדית. בתוך: למצוא מקום לנפש: אבני יסוד בעבודה סוציאלית פסיכודינמית (עמ' 77-102). הוצאת כרמל, ירושלים.
- פרויד, ז. (2002). ז. פרויד, הטיפול הפסיכואנליטי: תל - אביב: עם עובד. הערות על אהבת העברה, עמ' 1
- פרויד, ז. (1912), על הדינמיקה של ההעברה. בתוך ע. ברמן (עורך) הטיפול הפסיכואנליטי (עמ' 85-91). תל אביב: עם עובד, 2002.
- קולטראט, נ. (2012). השימוש בהעברה. בתוך, התינוק ומי האמבט (עמ' 91-109). ירושלים: הוצאת כרמל.
- אוגדן, ת. (2003). הקצה הפרימיטיבי של החוויה. תל - אביב: עם עובד. חוויה באופן הפרנואידי סכיזואידי, עמ' 43-60.
- אוגדן, ת. (1994). מושג הפעולה המפרשת. בתוך: על אי היכולת לחלום, תל אביב: עם עובד, 2011.
- ראקר, ה. (2010). העברה והעברה נגדית. תל-אביב: תולעת ספרים. (פרק 6, המשמעויות והשימושים של העברה נגדית, עמ' 149-164; 193-195)
- ויניקוט, ד.ו. (1947). עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תל אביב: עם עובד. שנאה בהעברה הנגדית, עמ' 65 - 76.
- בולאס, כ. (1987). צילו של האובייקט. תל - אביב: הוצאת דביר. שימושים אקספרסיביים בהעברה נגדית: הערות למטופל מן העצמי של המטפל, עמ' 212 - 245.
- פלס, רות (2011). תכנים מיניים בחדר הטיפולים: העברה והעברה נגדית, חברה ורווחה, כרך ל"א: 3, עמ' 437-456.
- דיוויס ופראולי (2013) תהליכים דיסוציאטיביים ותבניות העברה- העברה נגדית בטיפול בגישה פסיכואנלטית בנפגעות בוגרות שעברו טראומה מינית בילדות. בתוך: ס. א. מיטשל ול. ארון (עורכים). פסיכואנליזה התייחסותית: צמיחתה של מסורת. תל-אביב: תולעת ספרים.
- זליגמן, צ. (2004). תהליך העדות בטיפול בטרומת גילוי העריות: גילום מחדש ועיבוד הטרומה ביחסי ההעברה וההעברה הנגדית. מתוך צ. זליגמן וז. סולומון (עורכות) הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות. תל אביב: הקיבוץ המאוחד ואוניברסיטת תל אביב.
- Joseph, B. (1985). Transference: The Total Situation. *Int. J. Psycho-Anal.*, 66:447-454.
- Segal, H. (1997). *The uses and abuses of counter-transference. Psychoanalysis, Literature and War.* London: Routledge, 1997, pp.111-119.
- Messeler Davies J., *Whose bad objects are we anyway? Psychoanalytic Dialogues*, 14: 711-733, 2004.

Berman Pick, I. (1985). Working through in the counter transference. In R.B. Spillus (Ed.), *Melanie Klein today* (vol. 2) (pp. 34-48). London: Routledge, 1988.

- Heiman, P. (1950) On counter transference. *International Journal of Psycho Analysis*, 31, 81-84.

Steiner, J. (2006). Interpretative enactment and the analytic setting. *International Journal of Psycho-Analysis*, 87, 321-324

חומר לקריאה נוספת:
ינתן בתחילת השנה

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 90 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
* הלמידה בקורס מבוססת על מאמרים תיאורטיים ולמידה מתוך חומר קליני ולכן מצריכה היכרות עם תיאוריות פסיכודינמיות.

• סטודנטיות ים המעוניינות ים לקחת חלק בקורס ואינן בקיאות ים בתיאוריות אלו נדרשות לקרוא לקראתן את הספר: מיטשל. א. ובלאנק מ.ב. (2006). פרויד ומעבר לו. הוצאת תולעת ספרים.

* הסילבוס אינו סופי ונתון לשינויים